

Cada estiu els múltiples festivals que s'hi organitzen fan d'Edimburg la capital cultural del món. De tots, el Fringe és el predominant

Festival de festivals

Josep Pasqual
EDIMBURG

La medul·la del que denominem Festival d'Edimburg és el Festival Internacional, basat en propostes musicals i de dansa d'elit, però al seu voltant tenen lloc molts altres festivals de cinema, de llibres, de blues i jazz, de bandes militars (el famós Tattoo, un dels més celebrats per curiós que sembli en aquest context, encara que es basi en les gaites) i, sobretot, el Fringe, el més popular i el que atrau més públic. Tot solet, el Fringe remena xifres descomunals: 2.100 espectacles amb 18.000 artistes de totes les disciplines d'arreu del món que originen 30.000 actuacions que tenen lloc cada dia a totes hores durant tot el mes d'agost en gairebé 300 espais de tota mena. Una programació cultural de caure de cul atrau 2 milions d'espectadors (segons els tiquets venuts) en una ciutat de 500.000 habitants.

Resulta sorprenent que amb aquestes característiques, el festival s'anomeni Fringe (*serrell*, en la seva traducció literal), especialment perquè origina un catàleg de gairebé 300 pàgines de lletra menuda que provoca més d'una angoixa quan es pretén fer-ne una selecció. Que tot plegat és un festival dedicat al públic en general es fa evident en acostar-se a la taquilla i veure les tarifes, força altes però que no eviten que tots els espais estiguin plens de gom a gom a totes hores per un públic d'allò més heterogeni i bàsicament jove.

Però hi ha una altra faceta, que es fa visible en obser-

L'espectacle dels catalans Tap Olé ha penjat el cartell de 'tot venut' gràcies a les bones crítiques rebudes ■ FRINGE

Les companyies artístiques no sols no cobren, sinó que hi inverteixen temps i capital

var dues variables més que també cal destacar. D'un costat, les companyies no sols no cobren sinó que inverteixen temps i capital per actuar en un festival la característica principal del qual és que l'organització no convida, sinó que s'hi participa per voluntat pròpia. D'una altra banda, l'interès que tanta activitat genera en els programadors internacionals, més de 1.500 dels quals han superat enguany el rígid procés d'inscripció.

El model té un èxit clamorós i ja s'ha exportat a indrets com Adelaide, Praga i Mont-real, però no és exempt de crítiques. La ciutadania denuncia les molè-

ties que genera tanta activitat, i el públic del sector viu el mastodontisme com un inconvenient perquè el fa inabastable, i per tant útil només en part.

Tap Olé, quatre estrelles

Per altra banda, el criteri artístic no és unitari sinó que cada espai escènic programa segons els seus propis barems, que se solen basar més en criteris de mercat que culturals i que per tant poden afectar (diuen els detractors; no el públic) la qualitat. Però, sigui com sigui, el Festival d'Edimburg en totes les seves variants i múltiples versions il·lumina cada any l'escena teatral

d'arreu del món aportant-hi novetats que, tard o d'hora, viatjaran arreu del món.

La participació catalana s'ha mesurat històricament en percentatges ínfims. Enguany, al Fringe la quota ha estat coberta per la companyia barcelonina Tap Olé, que hi presenta fins al dia 27 el seu espectacle homònim de claqué i guitarra espanyola amb el qual ha obtingut les cobejades quatre estrelles de *The Scotsman*, l'implacable editor de la crítica local. Això li assegura no només penjar el cartell de *tot venut* en força funcions sinó la internacionalització d'una proposta que ja ha girat prou món. ■

El Temporada Alta bat el seu rècord d'estrenes

A.G.
BARCELONA

El Temporada Alta-Festival de Tardor de Catalunya Girona/Salt ja escalfa motors de cara a la seva estrena, el 4 d'octubre. Ahir van desvelar part del que serà aquesta setzena edició, que comptarà amb un rècord absolut d'estrenes. En seran 30, dels 70 espectacles que es podran veure durant els dos mesos en què el Gironès esdevé el centre neuràlgic del teatre d'aquest país. Salvador Sunyer, director del certamen, es mostrava ahir satisfet amb la fita.

"És una línia que va pujant", ens deia Sunyer, que remarcava els tres objectius principals del Temporada Alta: "Portar el millor teatre estranger, coproduir i fer que les produccions catalanes es mostrin amb el millor de fora". I ben cert que s'hi acosten, ja que per Girona i Salt hi passaran companyies de 14 països diferents, entre les quals destaquen, per exemple, el Ballet Preljocaj, que farà *Les 4 saisons*, i l'obra *Les Étourdis*, de Jérôme Deschamps i Macha Makeïeff, estrenes absolutes a l'Estat.

Al Temporada Alta també hi actuarà un mite del teatre berlinès, l'actor Martin Wuttke, que protagonitzarà l'obra de Samuel Beckett *Primer amor*. L'irlandès, de fet, formarà part d'un dels tres cicles que el festival ha preparat per enguany i del qual tindrem sorpreses grates que encara no es poden dir. Els altres cicles són Buenos Aires-Teatre, dirigit per Javier Daulte, i Una Mirada a Itàlia, que comptarà amb l'actuació de Paolo Conte. Sunyer creu que Buenos Aires és, amb Berlín, la ciutat on es fa el millor teatre d'avui i per això n'ofereix una panoràmica. ■

John Lennon, de nou número 1 a l'Estat

El recopilatori de l'ex-beatle 'Working Class Hero', el més venut a Internet

Anaïs Barnolas
BARCELONA

Els mites mai no moren i encara menys amb Internet. Feia dècades que l'exmembre dels Beatles John Lennon no tornava a ocupar les llistes d'èxits dels més ve-

nuts a l'Estat espanyol. Però aquesta vegada sí, i amb la diferència que ha estat el més venut al mercat digital, concretament a l'iTunes, el portal d'Internet més important, integrat dins l'empresa informàtica Apple. El número 1 l'ha aconseguit amb el recopilatori *Working Class Hero*, que es pot adquirir des de fa una setmana en format digital juntament amb la resta d'àlbums del *beatle* en solitari.

La sortida del catàleg de Lennon ha tingut molt bona acollida per part dels compradors espanyols, que han situat quatre discos del músic britànic entre els 40 més venuts.

L'àlbum que ha tocat el cim compta amb una àmplia retrospectiva de 38 temes publicats fa dos anys, entre els quals apareixen les cançons d'*Anthology*, una selecció de temes inèdits editats el 1998 i la versió de

l'àlbum *Imagine* remasteritzada el 2000. També hi ha una altra col·lecció d'èxits que debuten a la xarxa: *Lennon Legend* (1997) i *Acoustic* (2004).

'Imagine', al número 2

A banda que l'àlbum de Lennon hagi estat tan ben rebut, les cançons també han escalat alt. Sense anar més lluny, *Imagine* ocupa el número 2, trenta-set anys després de sortir al mercat.

Els temes de l'antic *beatle* es troben al mercat digital gràcies que el passat 15 d'agost Apple va arribar a un acord amb la discogràfica EMI per distribuir els discos en solitari del músic. Lennon va passar a formar part aleshores de l'oferta del portal de vendes iTunes amb un pacte similar al que fa uns mesos es va signar amb Paul McCartney. En aquest moment, iTunes, a part de Lennon i McCart-

ney, també ven alguns àlbums en solitari de Ringo Starr, tot i que no encara tota la seva discografia.

Els més fans dels Beatles ja estan preguntant a iTunes quan està previst que comercialitzin els àlbums del grup de Liverpool al complet. De moment, Apple no ha volgut donar una data concreta de l'esperat llançament, però es preveu que es produeixi a finals d'aquest any o bé a principi del que ve. ■